

ผลการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลการวิจัยและการดำเนินงานโครงการหลังการอบรมผู้นำเยาวชนสตรี แบ่งออกเป็นหัวข้อดังนี้

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

ความรู้เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย

ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และความรู้เกี่ยวกับการใช้ถุงยาง-
อนามัยก่อนและหลังการดำเนินงาน

กิจกรรมการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียน

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนสตรีทั้งหมด จำนวน 819 คน โดยแบ่งออกเป็นนักเรียนใน
โรงเรียนทดลอง จำนวน 490 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8 และนักเรียนในโรงเรียนควบคุม จำนวน 329 คน
คิดเป็นร้อยละ 40.2 ลักษณะทางด้านประชากรของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมคล้ายคลึงกัน ดังนี้

1. กลุ่มทดลอง

กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลอง ส่วนมากมีอายุ 16 ปี รองลงมาอายุ 17 ปี และ 18 ปี ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 33.3, 28.8 และ 19.4 ตามลำดับ อายุต่ำสุดเท่ากับ 11 ปี และสูงสุด 20 ปี อายุเฉลี่ยของกลุ่มทดลองเท่ากับ 16.5 ปี ส่วนมากกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 คิดเป็นร้อยละ 40.2, 36.6 และ 29.2 ตามลำดับ คะแนนเฉลี่ยครั้งสุดท้าย (G.P.A.) นับถึงวันสำรวจ พบว่า ส่วนมากคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.1-2.5 คิดเป็นร้อยละ 30.2 รองลงมาคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 2.6-3.0 และ 1.6-2.0 คิดเป็นร้อยละ 21.6 และ 17.1 ตามลำดับ คะแนนสะสมเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง เท่ากับ 3.2 (ตารางที่ 3)

สถานภาพสมรสของบิดามารดา พบว่า ส่วนมากบิดามารดายังคงอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 87.6 รองลงมาบิดาหรือมารดาหย่าหรือเป็นหม้าย คิดเป็นร้อยละ 7.3 ส่วนมากยังอาศัยอยู่กับบิดาและมารดา คิดเป็นร้อยละ 81.6 รองลงมาอาศัยอยู่กับญาติ ได้แก่ ป้า ลุง หรืออา คิดเป็นร้อยละ 7.6 และพบว่ามียุวกเรียนสตรีอาศัยอยู่กับเพื่อน หรือเช่าหอพัก คิดเป็นร้อยละ 2.2 แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับโรคเอดส์ที่เยาวชนสตรีได้รับ ส่วนมากได้รับการคู่มือทัศนังถึงร้อยละ 77.9 รองลงมาได้รับจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร เอกสารหรือแผ่นพับ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร้อยละ 9.2 และ 5.9 ตามลำดับ ส่วนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนหรือเพื่อนบ้านมีจำนวนน้อยมาก เช่นเดียวกับที่ได้รับจากผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 0.6 และ 0.2 ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

ประสบการณ์การไปเที่ยวสถานที่รื่นเริงต่าง ๆ ที่ผ่านมา พบว่า ส่วนมากเคยไปเที่ยวและเข้าชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ ร้อยละ 78.6 ส่วนดิสโก้เธค คาราโอเกะ สนุกเกอร์ ผับหรือบาร์ หรือไนท์คลับ อาบอบนวดและซ่อง พบว่า ส่วนมากไม่เคยเข้าไปเที่ยวสถานที่ดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 84.7, 89.2, 95.1, 96.1, 95.6 และ 99.8 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม สถานที่ดังกล่าวนี้ยังมีนักเรียนบางส่วนเข้าไปเที่ยวอยู่บ้างถึงร้อยละ 15.3, 10.8, 4.9, 3.9, 0.4 และ 0.2 ตามลำดับ ส่วนในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา ก่อนการสำรวจข้อมูล พบว่าสถานที่รื่นเริงต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว เช่น โรงภาพยนตร์ กลุ่มทดลองได้เข้าไปเที่ยวถึงร้อยละ 50.4 ดิสโก้เธค ร้อยละ 4.9 คาราโอเกะ ร้อยละ 3.7 สนุกเกอร์ ร้อยละ 3.5 ผับหรือบาร์ ร้อยละ 1.8 อาบอบนวดและซ่อง ร้อยละ 0.4 และ 0.2 ตามลำดับ (ตาราง ที่ 4)

เพื่อนสนิทต่างเพศหรือเพื่อนผู้ชาย ส่วนมากมีเพื่อนสนิทต่างเพศถึงร้อยละ 64.9 และที่ยอมรับว่ามีแฟนมีร้อยละ 20.2 และที่ยอมรับว่าเคยร่วมเพศมาก่อน มีร้อยละ 2.2 อายุที่เริ่มร่วมเพศครั้งแรกต่ำสุด 11 ปี ส่วนมากเริ่มร่วมเพศครั้งแรกเมื่ออายุ 15-16 ปี สาเหตุของการร่วมเพศ ได้แก่ ความรักหรือความสมัครใจ ต้องการหาประสบการณ์ ต้องการผูกมัดใจแฟน เพื่อความสนุก อยากทดลอง ถูกข่มขืน การใช้ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศ พบว่าใช้ทุกครั้ง ร้อยละ 18.2 ใช้เป็นบางครั้ง ร้อยละ 27.3 ส่วนวัตถุประสงค์ในการใช้ถุงยางอนามัยมีเหตุผลแตกต่างกัน คือใช้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ ร้อยละ 18.2 ป้องกันการติดเชื้อ ทำให้ร่วมเพศได้นานขึ้น ป้องกันการตั้งครรภ์และป้องกันการติดเชื้อร่วมด้วย มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 9.1 การไปเที่ยวนอกบ้าน ส่วนมากไปกับเพื่อน ร้อยละ 56.7 รองลงมาไปกับญาติและไปกับบิดาหรือมารดา ร้อยละ 18.0 และ 16.1 ที่ไปกับแฟนมีถึงร้อยละ 3.0 และไปคนเดียว ร้อยละ 6.1 (ตารางที่ 5)

การดื่มและเสพสิ่งเสพติดหรือของมีเมา เช่น บุหรี่ เหล้า กัญชาหรือยาบ้า เฮโรอีน คมกาวหรือทินเนอร์ พบว่า ส่วนมากไม่เคยดื่มหรือเสพสิ่งเหล่านี้ และพบว่ามีจำนวนที่ติดสิ่งเสพติดเหล่านี้ดังนี้ บุหรี่ ร้อยละ 4.1 เหล้า ร้อยละ 14.9 กัญชาหรือยาบ้าและเฮโรอีน ร้อยละ 1.2 และ 0.6 คมกาวหรือทินเนอร์ ร้อยละ 1.0 ส่วนสิ่งเสพติดอื่น ๆ ที่ไม่ระบุ ร้อยละ 2.0 (ตารางที่ 6)

2. กลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุม ส่วนมากมีอายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.9 รองลงมาคืออายุ 17 และ 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.1 และ 17.9 ตามลำดับ อายุต่ำสุดเท่ากับ 11 ปี และอายุสูงสุด เท่ากับ 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.3 และ 10.6 ตามลำดับ อายุเฉลี่ยของกลุ่มเท่ากับ 16.2 ปี ซึ่งน้อยกว่ากลุ่มทดลองเล็กน้อย ส่วนมากกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 รองลงมาคือกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 คิดเป็นร้อยละ 45.0, 38.0 และ 17.0 ตามลำดับ คะแนนสะสมเฉลี่ยครั้งสุดท้าย ส่วนมากมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.1-2.5 ร้อยละ 31.0 รองลงมาคือคะแนนสะสมเฉลี่ย เท่ากับ 2.6-3.0 และ 1.6-2.0 ร้อยละ 19.1 และ 18.5 ตามลำดับ คะแนนสะสมเฉลี่ยของทั้งกลุ่ม เท่ากับ 3.1 ซึ่งน้อยกว่ากลุ่มทดลองเล็กน้อย (ตารางที่ 3)

สถานภาพสมรสของบิดามารดา ส่วนมากบิดามารดาอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 81.2 รองลงมาบิดาหรือมารดาเป็นหม้ายหรือหย่าร้าง และแยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 10.9 และ 7.9 ตามลำดับ คล้ายกับกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุมส่วนมากอาศัยอยู่กับบิดาและมารดาเช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 61.7 รองลงมาอาศัยอยู่กับญาติ เช่น ปู่ ย่า น้า ลุง ป้า อา คิดเป็นร้อยละ 16.4 เป็นต้น และอาศัยอยู่กับเพื่อนหรืออยู่หอพัก มีถึงร้อยละ 8.2 ซึ่งค่อนข้างมากกว่ากลุ่มทดลอง แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับโรคเอดส์ที่กลุ่มควบคุมได้รับ ส่วนมากได้รับจากโทรทัศน์เช่นเดียวกัน ร้อยละ 71.4 รองลงมาได้รับการอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร เอกสารและแผ่นพับ และได้รับข้อมูลจากตำราเรียนหรือการเรียนในห้องเรียน และจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข คิดเป็นร้อยละ 9.1, 8.8 และ 8.5 ตามลำดับ และที่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโรคเอดส์จากเพื่อนหรือเพื่อนบ้านน้อยมาก มีเพียง 1 รายเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 0.3 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)	490	100	329	100
11	1	0.2	1	0.3
14	4	0.8	14	3.0
15	80	16.3	59	17.9
16	163	33.3	138	41.9
17	141	28.8	86	26.1
18	95	19.4	35	10.6
19	5	1.0	-	-
20	1	0.2	-	-

ตารางที่ 3 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษาปัจจุบัน	490	100	329	100
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	197	40.2	148	45.0
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	150	36.6	125	38.0
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	143	29.2	56	17.0
คะแนนเฉลี่ยครั้งสุดท้าย (Grade)	490	100	329	100
< 1.6	11	2.2	23	7.0
1.6 - 2.0	84	17.1	61	18.5
2.1 - 2.5	148	30.2	102	31.0
2.6 - 3.0	106	21.6	63	19.1
> 3.0	40	8.2	30	9.1
ไม่ตอบ	101	20.6	50	15.2
สถานภาพสมรสของบิดามารดา	490	100	329	100
อยู่ด้วยกัน	429	87.6	267	81.2
แยกกันอยู่	25	5.1	26	7.9
หย่า/หม้าย	36	7.3	36	10.9
ผู้ที่อาศัยอยู่ด้วยในปัจจุบัน	490	100	329	100
บิดามารดา	400	81.6	203	61.7
บิดา/มารดา	34	6.9	34	10.3
พี่ชายและ/พี่สาว	8	1.6	11	3.3
คนเดียว/เพื่อน	11	2.2	27	8.2
ญาติ	37	7.6	54	16.4
แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับโรคเอดส์ที่ได้รับ	490	100	329	100
โทรทัศน์	382	77.9	235	71.4
วิทยุ	13	2.7	5	1.5
หนังสือพิมพ์, นิตยสาร	45	9.2	30	9.1

ตารางที่ 3 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เอกสาร, แผ่นพับ				
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	29	5.9	28	8.5
เพื่อน/เพื่อนบ้าน	3	0.6	1	0.3
ผู้ปกครอง	1	0.2	1	0.3
ครู/ตำราเรียน	17	3.5	29	8.8

ประสบการณ์การเที่ยวสถานที่รื่นเริงต่าง ๆ ส่วนมากจะเคยไปเที่ยวและเข้าชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ถึงร้อยละ 88.4 ส่วนดิสโก้เธค คาราโอเกะ สนุกเกอร์ ผับหรือไนท์คลับ อาบอบนวดและซ่อง ส่วนมากไม่เคยไป อย่างไรก็ตาม สถานที่ดังกล่าวมีบางรายเคยไปเที่ยวค่อนข้างมากและมากกว่ากลุ่มทดลอง เช่น ดิสโก้เธค คาราโอเกะ เคยไปเที่ยวถึงร้อยละ 20.1 เท่ากัน สนุกเกอร์และผับหรือไนท์คลับ ร้อยละ 7.6 และ 5.8 ซ่อง ร้อยละ 0.3 ส่วนอาบอบนวดไม่มีผู้ใดเคยไปเที่ยวมาก่อน ส่วนในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา ก่อนการสำรวจข้อมูล พบว่า มีบางรายได้ไปเที่ยวสถานที่รื่นเริงดังกล่าวมาแล้วเช่นเดียวกัน เช่น โรงภาพยนตร์ มีถึงร้อยละ 55.3 ดิสโก้เธค และคาราโอเกะ ร้อยละ 6.7 สนุกเกอร์และไนท์คลับหรือผับ ร้อยละ 3.6 และ 1.8 ตามลำดับ ส่วนซ่องมีร้อยละ 0.3 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการเที่ยวสถานที่ยอดนิยมของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์การเที่ยว	490	100	329	100
โรงพยาบาล				
เคย	385	78.6	291	88.4
ไม่เคย	105	21.4	38	11.6
ดิสนีย์แลนด์				
เคย	75	15.3	66	20.1
ไม่เคย	415	84.7	263	79.9
คาราโอเกะ				
เคย	53	10.8	66	20.1
ไม่เคย	437	89.2	263	79.9
สนุกเกอร์				
เคย	24	4.9	25	7.6
ไม่เคย	466	95.1	304	92.4
ผับ/บาร์/ไนท์คลับ				
เคย	19	3.9	19	5.8
ไม่เคย	471	96.1	310	94.2
อาบอบนวด				
เคย	2	0.4	-	-
ไม่เคย	488	95.6	329	100
ช้อปปิ้ง				
เคย	1	0.2	1	0.3
ไม่เคย	489	99.8	328	99.7

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการเที่ยวสถานที่รื่นเริงของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเที่ยวในรอบ 1 เดือนก่อนการสำรวจ	490	100	329	100
โรงภาพยนตร์				
เคย	247	50.4	182	55.3
ไม่เคย	243	49.6	147	44.7
ดิสโก้เทค				
เคย	24	4.9	22	6.7
ไม่เคย	466	95.1	307	93.3
คาราโอเกะ				
เคย	18	3.7	22	6.7
ไม่เคย	472	96.3	307	93.3
สนุกเกอร์				
เคย	17	3.5	12	3.6
ไม่เคย	473	96.5	317	96.4
ผับ/บาร์/ไนท์คลับ				
เคย	9	1.8	6	1.8
ไม่เคย	481	98.2	323	98.2
อาบอบนวด				
เคย	2	0.4	-	-
ไม่เคย	488	99.6	329	100
ช่อง				
เคย	1	0.2	1	0.3
ไม่เคย	489	99.8	328	99.7

เพื่อนสนิทต่างเพศหรือเพศชาย ส่วนมากมีเพื่อนสนิทต่างเพศ ร้อยละ 62.6 และยอมรับว่ามีแฟนแล้วร้อยละ 17.6 ซึ่งน้อยกว่ากลุ่มทดลอง และยอมรับว่าเคยร่วมเพศมาแล้ว ร้อยละ 1.2 อายุที่เริ่มร่วมเพศครั้งแรก 19 ปี สาเหตุของการร่วมเพศ คือต้องการหาประสบการณ์และเพื่อความสนุก ส่วนการใช้ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศ พบว่า ในจำนวนที่ตอบไม่เคยใช้ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศเลย (ตารางที่ 5)

การไปเที่ยวนอกบ้าน ส่วนมากไปกับเพื่อน ร้อยละ 54.1 รองลงมาไปกับญาติและไปกับบิดาหรือมารดา ร้อยละ 23.4 และ 15.8 ตามลำดับ ส่วนที่ไปกับแฟน ร้อยละ 2.1 และไปคนเดียว ร้อยละ 4.6 คล้ายกับกลุ่มทดลอง (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 พฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อนสนิทต่างเพศ	490	100	329	100
มี	318	64.9	206	62.6
ไม่มี	172	35.1	123	37.4
แฟน	490	100	329	100
มี	99	20.2	58	17.6
ไม่มี	391	79.8	271	82.4
การร่วมเพศ	490	100	329	100
เคย	11	2.2	4	1.2
ไม่เคย	479	97.7	325	98.8
การใช้ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศ	11	100	4	100
ไม่เคยใช้	-	-	2	50.0
ใช้ทุกครั้ง	2	18.2	-	-
ใช้เป็นบางครั้ง	3	27.3	-	-
ไม่ตอบ	6	54.5	2	50.0

ตารางที่ 5 พฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วัตถุประสงค์ในการใช้ถุงยางอนามัย	11	100	4	100
ป้องกันการตั้งครรภ์	2	18.2	-	-
ป้องกันการติดเชื้อ	1	9.1	-	-
ทำให้ร่วมเพศได้นานขึ้น	1	9.1	-	-
ป้องกันการตั้งครรภ์และ ป้องกันการติดเชื้อ	1	9.1	-	-
ไม่ตอบ	6	54.5	4	100
บุคคลที่ไปเที่ยวด้วยนอกร้าน	490	100	329	100
ไปคนเดียว	30	6.1	15	4.6
ไปกับบิดา/มารดา	79	16.1	52	15.8
ไปกับเพื่อน	278	56.7	178	54.1
ไปกับญาติพี่น้อง	88	18.0	77	23.4
ไปกับแฟน	15	3.0	7	2.1

การเสพสิ่งเสพติด เช่น บุหรี่ เหล้า กัญชาหรือยาบ้า เฮโรอีน ดมกาวหรือทินเนอร์ พบว่า ส่วนมากไม่เคยดื่มหรือเสพสิ่งเหล่านี้ อย่างไรก็ตามพบว่า มีจำนวนผู้ติดสิ่งเสพติดเหล่านี้มีอยู่จำนวนไม่น้อยเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง เช่น บุหรี่ มีผู้สูบบุหรี่ถึงร้อยละ 4.6 เหล้า ร้อยละ 16.1 กัญชาหรือยาบ้า ร้อยละ 0.6 เฮโรอีน ร้อยละ 0.3 ดมกาวหรือทินเนอร์ ร้อยละ 1.2 ส่วนสิ่งเสพติดอื่น ๆ ที่ไม่ระบุชนิด คิดเป็นร้อยละ 4.6 ลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มทดลอง (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 พฤติกรรมการติดยาเสพติดของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การดื่ม/เสพสิ่งเสพติด	490	100	329	100
บุหรี่				
เคย	20	4.1	15	4.6
ไม่เคย	470	95.9	314	95.4
เหล้า				
เคย	73	14.9	53	16.1
ไม่เคย	417	85.1	276	83.9
กัญชา/ยาบ้า				
เคย	6	1.2	2	0.6
ไม่เคย	484	98.8	327	99.4
เฮโรอีน				
เคย	3	0.6	1	0.3
ไม่เคย	487	99.4	328	99.7
ดมกาว/ทินเนอร์				
เคย	5	1.0	4	1.2
ไม่เคย	485	99.0	325	98.8
อื่น ๆ ไม่ระบุชนิด				
เคย	10	2.0	15	4.6
ไม่เคย	480	98.0	314	95.4

การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

ก่อนการดำเนินงานกลุ่มตัวอย่างจะได้รับการประเมินการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ใน 4 ด้าน ได้แก่ การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ ความรุนแรงของโรคเอดส์ ประโยชน์ของการป้องกันโรคเอดส์ อุปสรรคต่อการป้องกันโรคเอดส์ และการรับรู้โดยรวมเกี่ยวกับโรคเอดส์ทั้ง 4 ด้าน การรับรู้แต่ละด้านมีข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ แต่ละด้านแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับพอใช้ มีคะแนนการ

รับรู้ระหว่าง 0-5 คะแนน ปานกลาง เท่ากับ 6-7 คะแนน และดี เท่ากับ 8-10 คะแนน จำนวนกลุ่มตัวอย่างก่อนดำเนินการในกลุ่มทดลอง จำนวน 490 ราย กลุ่มควบคุม จำนวน 329 ราย หลังสิ้นสุดการดำเนินงานกลุ่มตัวอย่างจะได้รับการติดตามประเมินผลการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ด้วยแบบสอบถามชุดเดิม จำนวนกลุ่มตัวอย่างหลังสิ้นสุดการดำเนินงานในกลุ่มทดลอง จำนวน 477 ราย กลุ่มควบคุม จำนวน 288 ราย

โอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมคล้ายคลึงกัน ส่วนมากการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาอยู่ในระดับดีทั้งก่อนและหลังการดำเนินงาน โดยพบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังสิ้นสุดการดำเนินงานในกลุ่มทดลอง เท่ากับ 6.9 และ 6.6 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.4 เท่ากัน คะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังสิ้นสุดการดำเนินงานในกลุ่มควบคุม เท่ากับ 7.0 และ 6.8 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.3 ซึ่งพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังสิ้นสุดการดำเนินงานของทั้ง 2 กลุ่มลดลง (ตารางที่ 8)

การรับรู้เกี่ยวกับความรุนแรงของโรคเอดส์ พบว่า ในกลุ่มทดลองหลังการสิ้นสุดดำเนินงานการรับรู้เกี่ยวกับความรุนแรงของโรคเอดส์ดีขึ้น โดยพบว่า ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ในระดับดีเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 39.4 เป็นร้อยละ 66.4 และการรับรู้ในระดับพอใช้ลดน้อยลงจากร้อยละ 29.0 เป็นร้อยละ 6.5 คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ก่อนการดำเนินงาน เท่ากับ 6.7 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.9 หลังสิ้นสุดการดำเนินงาน คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 8.2 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.5 ในกลุ่มควบคุมมีลักษณะคล้ายคลึงกัน พบว่า หลังสิ้นสุดการดำเนินงาน จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ในระดับดีขึ้นจากร้อยละ 44.7 เป็นร้อยละ 56.9 และการรับรู้ในระดับพอใช้ลดลงจากร้อยละ 15.5 เป็นร้อยละ 6.3 คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ก่อนการดำเนินงาน เท่ากับ 7.1 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.6 หลังสิ้นสุดการดำเนินงาน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.9 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.0 หลังสิ้นสุดการดำเนินงานคะแนนเฉลี่ยของทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเพิ่มขึ้น กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน และสูงกว่ากลุ่มควบคุม แม้ว่าก่อนการดำเนินงานกลุ่มควบคุมจะมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มทดลองก็ตาม (ตารางที่ 7 และ 8)

การรับรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการป้องกันโรคเอดส์ พบว่า ในกลุ่มทดลองหลังสิ้นสุดการดำเนินงานการรับรู้ที่ถูกต้องดีขึ้น โดยพบว่าส่วนมากการรับรู้อยู่ในระดับดีก่อนการดำเนินงาน ร้อยละ 63.1 และหลังการดำเนินงาน ร้อยละ 71.3 คะแนนการรับรู้เฉลี่ยก่อนและหลังการดำเนินงานเท่ากับ 7.8 และ 8.5 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.6 และ 5.8 ตามลำดับ ซึ่งพบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการดำเนินงานสูงขึ้น ในกลุ่มควบคุมพบว่า การรับรู้หลังสิ้นสุดการดำเนินงานมีระดับลดลง การรับรู้ในระดับพอใช้มีจำนวนมากขึ้นจากร้อยละ 5.2 เป็นร้อยละ 10.8 คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ก่อนและหลังการดำเนินงาน เท่ากับ 7.9 และ 7.8 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.4 และ 2.9 ตามลำดับ ซึ่งพบว่าในกลุ่มทดลองคะแนนการรับรู้เฉลี่ยหลังการดำเนินงานสูงขึ้น ในขณะที่กลุ่มควบคุมคะแนนเฉลี่ยหลังการดำเนินงานลดลง (ตารางที่ 7 และ 8)

การรับรู้เกี่ยวกับอุปสรรคต่อการป้องกันโรคเอดส์ พบว่า ในกลุ่มทดลองการรับรู้หลังสิ้นสุดการดำเนินงาน การรับรู้ในระดับดีเพิ่มมากขึ้นจากร้อยละ 37.3 เป็นร้อยละ 40.2 ในขณะที่การรับรู้ในระดับพอใช้มีจำนวนเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกันจากร้อยละ 26.9 เป็นร้อยละ 28.5 คะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการดำเนินงาน เท่ากับ 6.8 และ 7.3 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.2 และ 6.9 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มควบคุมพบว่า หลังสิ้นสุดการดำเนินงานการรับรู้ในระดับดีลดลงจาก ร้อยละ 39.5 เป็น 37.5 และการรับรู้ในระดับพอใช้เพิ่มจากร้อยละ 31.3 เป็นร้อยละ 34.0 ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มทดลอง คะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการดำเนินงานเท่ากับ 6.7 และ 6.6 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.1 และ 2.2 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม คะแนนเฉลี่ยหลังการดำเนินงานในกลุ่มทดลองเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่กลุ่มควบคุมลดน้อยลง (ตารางที่ 7 และ 8)

การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ในกลุ่มทดลองหลังสิ้นสุดการดำเนินงานการรับรู้ดีขึ้น โดยพบว่าการรับรู้ระดับดีสูงขึ้นจากร้อยละ 21.0 เป็นร้อยละ 31.7 และการรับรู้ในระดับพอใช้ลดลงจากร้อยละ 4.3 เป็นร้อยละ 2.7 คะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังสิ้นสุดการดำเนินงานเท่ากับ 28.1 และ 30.7 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.1 และ 7.3 ตามลำดับ ส่วนในกลุ่มควบคุมพบว่าการรับรู้หลังสิ้นสุดการดำเนินงานมีระดับสูงขึ้นเช่นเดียวกัน โดยพบว่าการรับรู้หลังการดำเนินงานในระดับดีเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 19.5 เป็นร้อยละ 27.8 คะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการดำเนินงาน เท่ากับ 28.6 และ 28.6 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.5 และ 4.3 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม คะแนนเฉลี่ยหลังการดำเนินงานในกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้น แต่ในกลุ่มควบคุมกลับพบว่าเท่าเดิมไม่เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 7 และ 8)

การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์เป็นรายข้อ พบว่า ก่อนและหลังการดำเนินงานกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ส่วนมากยังรับรู้ว่ามีโรคเอดส์ถ่ายทอดได้ทางกรรมพันธุ์ การบริจาคเลือดให้ผู้อื่นสามารถติดเชื้อโรคเอดส์ได้ และมีความกลัวว่าตนเองจะติดเชื้อโรคเอดส์น้อยลง ส่วนมากยังรับรู้ว่ามีโรคเอดส์เป็นโรคร้ายแรงจะแสดงอาการทางผิวหนังทุกราย คนที่พกถุงยางอนามัยติดตัวเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ ส่วนมากยังรับรู้ว่าการใช้ถุงยางอนามัยร่วมเพศจะทำให้ได้รับความสุขจากการร่วมเพศไม่เต็มที่ และรู้สึกอายที่จะขอหรือให้แฟนหรือคู่อภิเษกสมรสสวมถุงยางอนามัย รู้สึกอายที่จะไปซื้อหรือไปรับถุงยางอนามัย ส่วนมากรับรู้ว่าการเที่ยวช้อปปิ้ง บาร์ หรือดิสโก้เทคเป็นเรื่องปกติ ซึ่งการรับรู้เหล่านี้เป็นการรับรู้ที่ยังไม่ถูกต้องทั้งสิ้น

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ และ ความรู้เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย ก่อนและหลังการดำเนินงาน

การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ และความรู้เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ก่อน (n = 490) จำนวน (ร้อยละ)	หลัง (n = 477) จำนวน (ร้อยละ)	ก่อน (n = 329) จำนวน (ร้อยละ)	หลัง (n = 288) จำนวน (ร้อยละ)
การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์				
โอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์				
0-5 คะแนน (พอใช้)	74 (15.1)	88 (18.4)	46 (13.9)	41 (14.2)
6-7 คะแนน (ปานกลาง)	259 (52.9)	272 (57.0)	166 (50.4)	153 (53.1)
8-10 คะแนน (ดี)	157 (32.0)	117 (24.5)	117 (35.5)	94 (32.6)
ความรุนแรงของโรคเอดส์				
0-5 คะแนน (พอใช้)	142 (29.0)	31 (6.5)	51 (15.5)	18 (6.3)
6-7 คะแนน (ปานกลาง)	155 (31.6)	129 (27.0)	131 (39.8)	106 (36.8)
8-10 คะแนน (ดี)	193 (39.4)	317 (66.4)	147 (44.7)	164 (56.9)
ประโยชน์ของการป้องกันโรคเอดส์				
0-5 คะแนน (พอใช้)	40 (8.2)	36 (7.5)	17 (5.2)	31 (10.8)
6-7 คะแนน (ปานกลาง)	141 (28.8)	101 (21.2)	99 (30.1)	89 (30.9)
8-10 คะแนน (ดี)	309 (63.1)	340 (71.3)	213 (64.7)	168 (58.3)
อุปสรรคต่อการป้องกันโรคเอดส์				
0-5 คะแนน (พอใช้)	132 (26.9)	136 (28.5)	103 (31.3)	98 (34.0)
6-7 คะแนน (ปานกลาง)	175 (35.7)	149 (31.2)	96 (29.2)	82 (28.5)
8-10 คะแนน (ดี)	183 (37.3)	192 (40.2)	130 (39.5)	108 (37.5)

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ และ ความรู้เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย ก่อนและหลังการดำเนินงาน (ต่อ)

การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ และความรู้เกี่ยวกับการใช้ ถุงยางอนามัย	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ก่อน (n = 490) จำนวน (ร้อยละ)	หลัง (n = 477) จำนวน (ร้อยละ)	ก่อน (n = 329) จำนวน (ร้อยละ)	หลัง (n = 288) จำนวน (ร้อยละ)
การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ รวมทั้ง 4 ด้าน				
0-20 คะแนน (พอใช้)	21 (4.3)	13 (2.7)	6 (1.8)	7 (2.4)
21-31 คะแนน (ปานกลาง)	366 (74.7)	313 (65.6)	259 (78.7)	201 (69.8)
32-40 คะแนน (ดี)	103 (21.0)	151 (31.7)	64 (19.5)	80 (27.8)
ความรู้เกี่ยวกับการใช้ ถุงยางอนามัย				
0-5 คะแนน (พอใช้)	84 (17.1)	55 (11.5)	72 (21.9)	54 (18.7)
6-7 คะแนน (ปานกลาง)	212 (43.3)	224 (47.0)	135 (41.0)	154 (53.5)
8-10 คะแนน (ดี)	194 (39.6)	198 (41.5)	122 (37.1)	80 (27.8)

ความรู้เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย

ก่อนและหลังการดำเนินงานกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จะได้รับการประเมินความรู้เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยไปพร้อม ๆ กับการประเมินการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ซึ่งมีข้อคำถามเกี่ยวกับถุงยางอนามัย 10 ข้อ แบ่งระดับความรู้ออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับพอใช้ มีคะแนนอยู่ระหว่าง 0-5 คะแนน ระดับปานกลาง มีคะแนนเท่ากับ 6-7 คะแนน และระดับดี เท่ากับ 8-10 คะแนน พบว่า หลังสิ้นสุดการดำเนินงานในกลุ่มทดลองมีความรู้ระดับดีเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 39.6 เป็นร้อยละ 41.5 และความรู้ระดับพอใช้ลดลงจากร้อยละ 17.1 เป็นร้อยละ 11.5 คะแนนเฉลี่ยความรู้ก่อนและหลังการดำเนินงาน เท่ากับ 6.9 และ 7.8 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.6 และ 1.7 ตามลำดับ ซึ่งพบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังสิ้นสุดการดำเนินงานสูงขึ้น ในกลุ่มควบคุมพบว่า ความรู้หลังสิ้นสุดการดำเนินงานในระดับดีลดลงจากร้อยละ 37.1 เป็นร้อยละ 27.8 แต่ความรู้ในระดับปานกลางเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 41.0 เป็นร้อยละ 53.5

และความรู้ในระดับพอใช้ลดลงจากร้อยละ 21.9 เป็นร้อยละ 18.7 คะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังสิ้นสุดการดำเนินงาน เท่ากับ 6.7 และ 6.8 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.8 และ 5.2 ตามลำดับ ซึ่งพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังสิ้นสุดการดำเนินงานเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ความรู้เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยแต่ละข้อ พบว่าหลังสิ้นสุดการดำเนินงานแล้วกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยเป็นรายข้อส่วนมากดีขึ้น และมีความรู้ที่ถูกต้องส่วนมาก มากกว่าร้อยละ 80 เช่น สวมใส่ถุงยางอนามัยขณะที่อวัยวะเพศชายแข็งตัว การบีบปลายกระเปาะถุงยางอนามัยที่เหลือไว้ที่ปลายอวัยวะเพศ เพื่อไล่อากาศก่อนสวมถุงยางอนามัย ถอนอวัยวะเพศชายออกจากช่องคลอดก่อนอวัยวะเพศชายอ่อนตัว ถุงยางอนามัยชายและสตรีที่ใช้แล้วไม่นำกลับมาใช้ใหม่ ส่วนมากยังเข้าใจว่าต้องคลี่ถุงยางอนามัยออกให้หมดก่อนสวมใส่ที่อวัยวะเพศ ถอนอวัยวะเพศชายออกจากช่องคลอดก่อนมีการหลั่งน้ำกาม และวิธีถอดถุงยางอนามัยด้วยตนเองที่ยังไม่ถูกต้อง ซึ่งพบว่าแม้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสวมถุงยางอนามัยในกลุ่มทดลองจะถูกต้องมากขึ้น แต่ยังคงต่ำกว่าร้อยละ 50 ส่วนในกลุ่มควบคุมพบว่า หลังสิ้นสุดการดำเนินงานความเข้าใจเกี่ยวกับการสวมถุงยางอนามัยกลับลดลง ในทำนองเดียวกันความเข้าใจเกี่ยวกับการถอนอวัยวะเพศชายออกจากช่องคลอดก่อนการหลั่งน้ำกาม และวิธีถอดถุงยางอนามัยด้วยตนเอง มีความเข้าใจถูกต้องลดลง และพบว่า มีความเข้าใจที่ถูกต้องน้อยกว่าร้อยละ 50 ทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังสิ้นสุดการดำเนินงาน

ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ และความรู้เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยก่อนและหลังการดำเนินงาน

การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ระหว่างกลุ่ม ก่อนและหลังการดำเนินงาน พบว่า ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ด้านโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ก่อนการดำเนินงาน กลุ่มควบคุมสูงกว่ากลุ่มทดลองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หลังสิ้นสุดการดำเนินงานคะแนนเฉลี่ยทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมลดลง กลุ่มควบคุมยังมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มทดลองคะแนนเฉลี่ยก่อนการดำเนินงานสูงกว่าหลังการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (ตารางที่ 8)

ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ด้านความรุนแรงของโรคเอดส์ ก่อนการดำเนินงาน พบว่า กลุ่มควบคุมสูงกว่ากลุ่มทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หลังสิ้นสุดการดำเนินงาน กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับกลุ่มทดลองหลังการดำเนินงาน มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (ตารางที่ 8)

ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ด้านประโยชน์ของการป้องกันโรคเอดส์ พบว่า ก่อนการดำเนินงานคะแนนเฉลี่ยกลุ่มควบคุมสูงกว่ากลุ่มทดลองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

หลังสิ้นสุดการดำเนินงานกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมหลังสิ้นสุดการดำเนินงานลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองหลังสิ้นสุดการดำเนินงานสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 8)

ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ด้านอุปสรรคต่อการป้องกันโรคเอดส์ พบว่าก่อน และหลังการดำเนินงาน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หลังการดำเนินงานกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น ส่วนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยน้อยลงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 8)

ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ก่อนการดำเนินงานคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมสูงกว่ากลุ่มทดลอง และหลังการดำเนินงานกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กลุ่มควบคุมก่อนและหลังการดำเนินงานมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้เท่าเดิม ส่วนกลุ่มทดลองหลังการดำเนินงานมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และความรู้เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการดำเนินงาน

การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และความรู้เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย	ก่อนการดำเนินงาน		หลังการดำเนินงาน		การทดสอบความแตกต่างทางสถิติ
	กลุ่มทดลอง $\bar{X}$ SD (n = 490)	กลุ่มควบคุม $\bar{X}$ SD (n = 329)	กลุ่มทดลอง $\bar{X}$ SD (n = 477)	กลุ่มควบคุม $\bar{X}$ SD (n = 288)	
การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์					
โอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์	6.9 1.4	7.0 1.3	6.6 1.4	6.8 1.3	t1 = -1.11 t2 = -2.45* t3 = 1.60 t4 = 3.29**
ความรุนแรงของโรคเอดส์	6.7 1.9	7.1 1.6	8.2 5.5	7.9 5.0	t1 = -2.88** t2 = 1.81 t3 = -0.35 t4 = -5.51***

ตารางที่ 8 ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และความรู้เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการดำเนินงาน (ต่อ)

การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และความรู้เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย	ก่อนการดำเนินงาน		หลังการดำเนินงาน		การทดสอบความแตกต่างทางสถิติ
	กลุ่มทดลอง $\bar{X}$ SD (n = 490)	กลุ่มควบคุม $\bar{X}$ SD (n = 329)	กลุ่มทดลอง $\bar{X}$ SD (n = 477)	กลุ่มควบคุม $\bar{X}$ SD (n = 288)	
ประโยชน์ของการป้องกันโรคเอดส์	7.8 1.6	7.9 1.4	8.5 5.8	7.8 2.9	t1 = -1.10 t2 = 2.59* t3 = 2.92** t4 = -2.58*
อุปสรรคต่อการป้องกันโรคเอดส์	6.8 2.2	6.7 2.1	7.3 6.9	6.6 2.2	t1 = 0.55 t2 = 1.83 t3 = 0.87 t4 = -1.63
การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ทั้ง 4 ด้าน	28.1 4.1	28.6 3.5	30.7 7.3	28.6 4.3	t1 = -1.85 t2 = 1.95 t3 = 1.68 t4 = -2.95**
ความรู้เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย	6.9 1.6	6.7 1.8	7.8 7.7	6.8 5.2	t1 = 1.59 t2 = 1.81 t3 = -0.44 t4 = -2.45*

t1 การทดสอบความแตกต่างทางสถิติระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการดำเนินงาน

t2 การทดสอบความแตกต่างทางสถิติระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการดำเนินงาน

t3 การทดสอบความแตกต่างทางสถิติระหว่างกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการดำเนินงาน

t4 การทดสอบความแตกต่างทางสถิติระหว่างกลุ่มทดลองก่อนและหลังการดำเนินงาน

* p < 0.05

** p < 0.01

*** p < 0.001

ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย พบว่า ก่อนและหลังการดำเนินงานกลุ่มทดลองมีคะแนน เฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กลุ่มควบคุมหลังการดำเนินงานมีคะแนนสูงขึ้นเล็กน้อยอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มทดลองหลังการดำเนินงาน มีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 8)

กิจกรรมการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียน

กิจกรรมการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนกลุ่มทดลอง

หลังการอบรมผู้นำเยาวชนสตรี เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้นำในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนแล้วนั้น ผู้นำเยาวชนสตรีจะทำหน้าที่เป็นแกนนำในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อเป็นการให้ความรู้และถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากการอบรม ให้แก่นักเรียนทุกคนในโรงเรียนให้มีความรู้ที่สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ได้ และตระหนักถึงความสำคัญของการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ทั้งนี้ผู้นำเยาวชนสตรีมีระยะเวลาในการดำเนินงาน 6 เดือนหลังการอบรม โดยมีครูในโรงเรียนเป็นที่ปรึกษา ในระยะ 6 เดือนหลังการอบรมผู้นำเยาวชนสตรีได้เป็นแกนนำในการดำเนินกิจกรรมในโรงเรียน โดยจัดการอบรมนักเรียนในโรงเรียน ซึ่งเป็นการขยายผลการอบรมแก่นักเรียนอื่น ๆ ที่ไม่ได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมในโครงการเยาวชนสตรีไทยรวมใจป้องกันโรคเอดส์ กิจกรรมการอบรมจัดขึ้นในระหว่างวันที่ 14-16 ธันวาคม 2538 และจัดนิทรรศการรวมกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นในระหว่างวันที่ 14 และ 21 ธันวาคม 2538 โดยกิจกรรมบางอย่างได้ดำเนินงานตลอดระยะเวลา 6 เดือน เช่น การประกวดวาดภาพ ประกวดคำขวัญ ประกวดเรียงความ ประกวดร้องเพลง ประกวดการจัดบอร์ด ประกวดสมุดรวบรวมข่าวโรคเอดส์ และนำผลงานมาแสดงไว้ในวันจัดนิทรรศการ นอกจากนั้นกิจกรรมอื่น ๆ ที่ได้ดำเนินการตลอดระยะเวลา 6 เดือน ได้แก่ เสียสละตามสาย การจัดรายการวิทยุในโรงเรียน จัดฉายวิดีโอทัศน์ตามห้องเรียนทุกชั้นเรียน กิจกรรมในวันจัดนิทรรศการ ได้แก่ การแสดงบนเวที ซึ่งประกอบด้วย การร้องเพลง การตอบปัญหาโรคเอดส์ การแสดงละครเกี่ยวกับโรคเอดส์ การแสดงจินตลีลา หมอลำเพลินเรื่องโรคเอดส์ การเล่นเกม การให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์สลับกับกิจกรรมต่าง ๆ บนเวที การแสดงผลงานจากการประกวดวาดภาพ ประกวดเรียงความ ประกวดคำขวัญ ประกวดการจัดบอร์ดให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ประกวดสมุดรวบรวมข่าวโรคเอดส์ นอกจากนั้นในวันกีฬาของโรงเรียนนักเรียนยังได้เดินขบวนรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ภายในโรงเรียน ทั้งนี้ทุกกิจกรรมผู้นำเยาวชนสตรีได้เป็นแกนนำและเป็นกำลังสำคัญในการดำเนินงาน

หลังการดำเนินงานคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการติดตามประเมินผลนักเรียนในกลุ่มทดลอง เฉพาะนักเรียนที่ไม่ได้รับการอบรมผู้นำเยาวชนสตรี จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสำรวจทั้งหมด 397 คน ปรากฏว่ามีนักเรียนจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 ที่ยังไม่ทราบว่าในโรงเรียนของตนมีผู้นำเยาวชนสตรี และในจำนวนนักเรียน 386 คนที่ทราบว่าในโรงเรียนมีผู้นำเยาวชนสตรี แต่ไม่ทราบว่าผู้นำ

เยาวชนสตรีเหล่านั้นเป็นใครบ้าง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ส่วนมากได้รับการบอกเล่าและได้รับคำแนะนำเรื่องโรคเอดส์จากผู้นำเยาวชนสตรีถึงร้อยละ 94.2 และเกือบทั้งหมดของนักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 96.7 ส่วนที่ไม่ได้เข้าร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เนื่องจากนักเรียนเข้าใจว่าตนเองไม่ได้เป็นผู้นำเยาวชนสตรี จึงไม่เข้าร่วม และมีงานที่จะต้องดำเนินงานให้เสร็จในเวลาเดียวกับการจัดกิจกรรมของโรงเรียน ความพอใจและประทับใจในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ของโรงเรียน พบว่า ส่วนมากมีความพอใจถึงร้อยละ 97.7 เนื่องจากนักเรียนเห็นว่าการจัดกิจกรรมครั้งนี้ให้ความรู้กับนักเรียนได้มาก ทำให้นักเรียนมีความรู้มากขึ้น รู้จักวิธีป้องกันโรคเอดส์ได้ดีขึ้น ได้รู้บางเรื่องเกี่ยวกับโรคเอดส์ที่ไม่เคยได้ยินมาก่อน เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์และให้เนื้อหาสาระ จัดกิจกรรมได้น่าสนใจ เหมาะสมกับความต้องการของวัยรุ่น เป็นกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจ สามารถทำให้นักเรียนในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมได้มาก ได้เห็นความสามารถของนักเรียนและผู้นำเยาวชนสตรี ได้รับความสนุกสนาน ความบันเทิงและความรู้ไปพร้อม ๆ กัน การแสดงละครดีมากและประทับใจมาก ได้มีโอกาสสนุกสนานร่วมกับเพื่อน ๆ นอกจากนั้นผู้นำและครูให้การสนับสนุนและมีความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรม จัดกิจกรรมได้อย่างดีเยี่ยม ส่วนนักเรียนที่ยังไม่พอใจหรือไม่ประทับใจเท่าที่ควรซึ่งมีจำนวนน้อยมาก เนื่องจากเห็นว่าเวลาในการจัดกิจกรรมค่อนข้างน้อย และตนเองมีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมค่อนข้างน้อย ส่วนมากประทับใจในบทบาทและหน้าที่ของผู้นำเยาวชนสตรี ร้อยละ 94.7 เนื่องจากเห็นว่าผู้นำเยาวชนสตรีมีความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรม มีการทำงานที่เป็นขั้นตอนและดำเนินงานได้ราบรื่น มีความเสียสละ ทำงานด้วยความเต็มใจ เป็นผู้ที่มีความสามารถ มีการประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมที่ดี เป็นส่วนหนึ่งของผู้ให้ความรู้แก่นักเรียนอื่น ๆ มีความรับผิดชอบ กล้าแสดงออก เป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียนในโรงเรียน เป็นผู้ทำประโยชน์ให้กับโรงเรียนและสังคม ทำงานด้วยความสามัคคีและร่วมมือกันดี มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสารและถ่ายทอดให้ผู้อื่น เป็นผู้ทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม จากการดำเนินงานครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกิจกรรมจำนวนมาก ทำให้ผู้นำเยาวชนสตรีได้รับความเชื่อถือและเป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียนในโรงเรียน นักเรียนส่วนมากจึงชื่นชอบการทำงานของผู้นำเยาวชนสตรี อย่างไรก็ตาม มีนักเรียนร้อยละ 5.3 ที่ยังไม่ประทับใจการดำเนินงานหรือบทบาทของผู้นำเยาวชนสตรี เนื่องจากเห็นว่าผู้นำเยาวชนสตรีนำความรู้ที่ได้รับการอบรมมา มาเล่าหรือแนะนำผู้อื่นเป็นรายบุคคลค่อนข้างน้อย และบางส่วนไม่ประทับใจเพราะตนเองไม่ได้รับเลือกเข้ารับการอบรมเป็นผู้นำเยาวชนสตรี และมีความต้องการเข้ารับการอบรม

กิจกรรมที่จัดขึ้นในโรงเรียนที่นักเรียนชอบมากที่สุด ได้แก่ คอนเสิร์ต รองลงมาเป็นการแสดงละครและการจัดนิทรรศการ/บอร์ด คิดเป็นร้อยละ 35.0, 28.4 และ 25.1 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม นักเรียนเห็นว่าการจัดกิจกรรมหลาย ๆ อย่างจะเป็นที่น่าสนใจและดึงดูดความสนใจได้ดีกว่า และทำให้ไม่รู้สึกเบื่อ โดยเฉพาะกิจกรรมบนเวทีควรจะมีร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ ด้วย เพื่อให้ความบันเทิงไปพร้อม ๆ

กับการได้รับความรู้ นักเรียนเกือบทั้งหมดร้อยละ 98.8 เห็นว่า ตนเองได้รับประโยชน์และได้รับความรู้ จากการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ของโรงเรียนและมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม และคิดว่า สามารถนำไปปรับปรุงใช้กับชีวิตประจำวันของตนเองและแนะนำผู้อื่นได้ ทำให้ตนเองมีความรู้เรื่องโรคเอดส์ การใช้ถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้นและถูกต้องมากขึ้น ได้รับความสนุกสนาน จากการแสดงคอนเสิร์ต จินตลีลา การแสดงละคร การร้องเพลง หมอลำเพลิน ได้มีโอกาสฟังบรรยายจากวิทยากรจากหน่วยงานอื่น เช่น เจ้าหน้าที่สถานอนามัย ส่วนนักเรียนที่เห็นว่าตนเองไม่ได้รับประโยชน์หรือความรู้จาก กิจกรรมครั้งนี้ของโรงเรียนเนื่องจากตนเองมีความรู้เรื่องโรคเอดส์อยู่แล้ว ดังนั้น จึงพบว่านักเรียนส่วนมากคิดว่าตนเองมีความรู้เรื่องโรคเอดส์เพียงพอแล้วถึงร้อยละ 60.9

กิจกรรมการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนกลุ่มควบคุม

ในระยะ 6 เดือนหลังการอบรมผู้นำเยาวชนสตรีในกลุ่มทดลอง กลุ่มทดลองจะได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินกิจกรรมที่เป็นแนวทางในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ในเยาวชนสตรีในโรงเรียน โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากโครงการวิจัย ส่วนกลุ่มควบคุมนั้นจะไม่ได้รับการให้ความรู้หรือสนับสนุนการดำเนินการกิจกรรมใด ๆ ในโรงเรียนจากโครงการวิจัย กลุ่มควบคุมจึงอยู่ในระบบปกติซึ่ง อาจได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ ดังนั้น ในระยะ 6 เดือนที่ผ่านมาก่อนการประเมินผล จึงมีนักเรียนบางกลุ่มบางรายมีกิจกรรมเกี่ยวกับโรคเอดส์ในโรงเรียน ซึ่งมีถึงร้อยละ 64.6 กิจกรรมที่มีในโรงเรียน ได้แก่ การจัดบอร์ดในห้องเรียน ได้รับแจกเอกสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ มีนักเรียนบางกลุ่มได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมในโครงการเพื่อนเตือนเพื่อน การอบรมนักเรียนเรื่องโสเภณีและการร่วมเพศ โครงการสาวเอยจะบอกให้ โดยวิทยากรจากหน่วยงานอื่นมาบรรยาย จัดโดยสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด จัดอบรมครอบคลุมทุกโรงเรียน เติมนรณรงค์ด้านภัยเอดส์ร่วมกับกีฬาของโรงเรียน ประกวดคำขวัญ ประกาศเสียงตามสายเป็นระยะ ๆ สำหรับผู้นำเยาวชนสตรีที่ทำหน้าที่รณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนนั้น ส่วนมากเห็นว่าโรงเรียนของตนไม่มี คิดเป็นร้อยละ 63.2 ทั้งนี้เนื่องจากไม่มีกิจกรรมใด ๆ ที่ดำเนินการโดยกลุ่มผู้นำเยาวชนสตรี นักเรียนที่ผ่านการอบรมในโครงการเพื่อนเตือนเพื่อนแล้ว ไม่ได้นำมาขยายผลต่อไป ส่วนในกลุ่มที่เห็นว่าในโรงเรียนของตนมีผู้นำเยาวชนสตรีเนื่องจากมีนักเรียนบางรายได้เข้ารับการอบรมในโครงการเพื่อนเตือนเพื่อน

ความรู้ของนักเรียนในกลุ่มควบคุม ส่วนมากเห็นว่าตนเองยังมีความรู้ไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 53.4 และเห็นว่าควรที่จะจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 98.4 เพื่อให้ นักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคเอดส์ได้ และเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนได้มีความรู้และตระหนักถึงความสำคัญในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์มากขึ้น ส่วนนักเรียนที่เห็นว่าไม่ควรที่จะจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียน เพราะเห็นว่าทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์ดีอยู่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 1.6 ดังนั้น นักเรียนที่เห็นว่าควรที่จะจัดกิจกรรมในโรงเรียน

จึงคิดว่าตนเองจะเข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ด้วย เพราะจะได้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องมากขึ้น และต้องการมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้กับสังคมและโรงเรียน อย่างไรก็ตาม นักเรียนที่เห็นว่าไม่ควรจัดกิจกรรมในโรงเรียน เห็นว่าหากมีกิจกรรมในโรงเรียน ตนเองก็จะไม่เข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ เพราะคิดว่าตนเองมีความรู้เพียงพอแล้ว

จึงคิดว่าตนเองจะเข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ด้วย เพราะจะได้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องมากขึ้น และต้องการมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้กับสังคมและโรงเรียน อย่างไรก็ตาม นักเรียนที่เห็นว่าไม่ควรจัดกิจกรรมในโรงเรียน เห็นว่าหากมีกิจกรรมในโรงเรียน ตนเองก็จะไม่เข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ เพราะคิดว่าตนเองมีความรู้เพียงพอแล้ว